

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTÓW STUDIA PODYPLOMOWE TYFLOPEDAGOGIKA

Nazwa przedmiotu: Choreoterapia w pracy z osobami niewidomymi

Absolwent:

- posiada wiedzę na temat przebiegu rozwoju człowieka oraz specyfiki funkcjonowania osób niewidomych i niedowidzących, zarówno w aspekcie biologicznym, jak i psychologicznym oraz społecznym,
- potrafi prezentować własne pomysły, wątpliwości i sugestie, popierać je rozbudowaną argumentacją w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych, poglądów różnych autorów, kierując się przy tym zasadami etycznymi,
- potrafi pracować w zespole, pełniąc różne role: umie podejmować i wyznaczać zadania; posiada umiejętności organizacyjne, pozwalające na realizację działań pedagogicznych; posiada umiejętność współpracy z nauczycielami, terapeutami i rodzicami,
- potrafi analizować podejmowanie działania pedagogiczne i wskazywać obszary wymagające modyfikacji, potrafi wdrażać działania innowacyjne.

Treści:

1. Psychologiczne problemy osób niewidomych od urodzenia.
2. Założenia metody Wacława Wróblewskiego.
3. Metodyka nauki tańca osoby niewidomej.

Nazwa przedmiotu: Diagnostyka i wczesne wspomaganie rozwoju dzieci niewidomych i niedowidzących

Absolwent:

- posiada wiedzę dotyczącą terminologii z zakresu tyflopädagogiki, a także metod diagnozowania, kształcenia i rehabilitacji dzieci niewidomych i niedowidzących,
- posiada wiedzę dotyczącą specyfiki relacji pomiędzy małym dzieckiem z niepełnosprawnością wzroku i osobami znaczącymi z jego otoczenia oraz potrafi opracowywać model wsparcia, jakiego należy udzielić rodzinie z dzieckiem niewidomym i niedowidzącym,
- potrafi sformułować i omówić wybrane problemy, dotyczące diagnozy i terapii małych dzieci niewidomych i niedowidzących oraz dokonać charakterystyki rozwoju psychoruchowego małych dzieci z niepełnosprawnością wzroku,
- potrafi wybrać i zastosować odpowiednie środki i metody w celu realizacji stawianych przed nim zadań, jest wrażliwy na potrzeby małego dziecka niewidomego i niedowidzącego oraz odznacza się zaangażowaniem w projektowanie działań terapeutycznych w odniesieniu do małych dzieci z niepełnosprawnością wzroku.

Treści:

1. Etiologia uszkodzenia wzroku.
2. Specyfika rozwoju psychoruchowego dziecka niewidomego i niedowidzącego.
3. Diagnostyka i terapia małych dzieci niewidomych i niedowidzących.
4. Rola rodziców w procesie wspomaganie rozwoju dziecka z niepełnosprawnością wzroku.

Nazwa przedmiotu: Metodyka edukacji przedszkolnej dziecka z niepełnosprawnością wzroku

Absolwent:

- posiada wiedzę dotyczącą rozwoju dziecka z niepełnosprawnością wzroku w wieku przedszkolnym,
- posiada wiedzę na temat organizacji pracy w przedszkolu,
- potrafi planować, organizować i ewaluować zintegrowany proces edukacji dziecka niewidomego i niedowidzącego w przedszkolu,
- potrafi dobierać i wykorzystywać dostępne materiały, środki dydaktyczne i metody pracy z uwzględnieniem potrzeb dzieci z niepełnosprawnością wzroku,
- potrafi pracować w zespole, pełniąc różne role: umie podejmować i wyznaczać zadania; posiada umiejętności organizacyjne, pozwalające na realizację działań pedagogicznych; posiada umiejętność współpracy z nauczycielami, terapeutami i rodzicami.

Treści:

1. Organizacja pracy w przedszkolu: rola zabawy w życiu dziecka. Organizowanie zajęć edukacyjnych: dobór metod, form, środków. Rozwijanie samodzielności dziecka z niepełnosprawnością wzroku.
2. Gotowość szkolna dzieci niewidomych i niedowidzących: przygotowanie do pisania, czytania, kształtowanie kompetencji matematycznych.
3. Konstruowanie konspektów i scenariuszy zajęć edukacyjnych wraz z pomocami dydaktycznymi.

Nazwa przedmiotu: Metodyka pracy z uczniem niedowidzącym na poszczególnych etapach kształcenia

Absolwent:

- posiada wiedzę na temat specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów niedowidzących,
- posiada umiejętność doboru i adaptacji pomocy dydaktycznych dla uczniów niedowidzących,
- potrafi zaplanować i przeprowadzić zajęcia dla uczniów niedowidzących z uwzględnieniem zasad metodyki, w tym m.in. przygotować scenariusz zajęć wraz z pomocami dydaktycznymi.

Treści:

1. Adaptacja stanowiska pracy i przestrzeni w klasie do potrzeb i możliwości wzrokowych wynikających z następstw funkcjonalnych schorzeń i uszkodzeń układu wzrokowego.
2. Dostosowanie pomocy dydaktycznych do potrzeb ucznia niedowidzącego.
3. Metodyka nauczania pisania i czytania uczniów niedowidzących.
4. Organizacja zajęć ruchowych dla uczniów niedowidzących

Nazwa przedmiotu: Metodyka pracy z uczniem niewidomym na poszczególnych etapach kształcenia

Absolwent:

- posiada wiedzę na temat metod pracy z uczniem niewidomym w szkole,
- potrafi zgodnie z zasadami metodyki wprowadzić naukę liter brajlowskich,
- potrafi wykonać rysunek wypukły dla potrzeb dziecka niewidomego,
- potrafi posługiwać się kubarytmami,
- potrafi wykorzystać w praktyce *Rozwojowy program percepcji dotykowej i rozpoznawania liter brajlowskich Sally Mangold*.

Treści:

1. Zasady pracy z dziećmi niewidomymi w zakresie nauczania; metodyczne i merytoryczne przygotowanie do prowadzenia zajęć edukacyjnych z uczniami niewidomymi.
2. Tok wprowadzania liter brajlowskich.
3. Zasady przygotowania materiałów edukacyjnych (podręczniki, materiały czytelnicze, karty pracy) przeznaczonych dla dzieci niewidomych na różnych etapach edukacji.
4. Cele i podstawowe metody nauczania dzieci niewidomych rysowania i czytania rysunku wypukłego
5. Strategie organizacji zajęć zintegrowanych, w szczególności dotyczących zagadnień matematycznych; zasady posługiwania się kubarytmami. Omówienie problemów dotyczących realizacji zagadnień z zakresu geometrii.
6. Specyficzne potrzeby uczniów niewidomych w klasie integracyjnej a sposób prowadzenia zajęć. Problemy psychospołeczne i dydaktyczne uczniów z niepełnosprawnością wzroku.

Nazwa przedmiotu: Metodyka zajęć indywidualnych dla dzieci z niepełnosprawnością wzroku i innymi niepełnosprawnościami sprzężonymi

Absolwent:

- posiada wiedzę na temat specyfiki uczenia się i trudności w uczeniu się dzieci niepełnosprawnością wzroku,
- posiada wiedzę dotyczącą roli dostosowań w nauczaniu i rewalidacji dzieci z niepełnosprawnością wzroku,
- posiada wiedzę na temat wpływu dodatkowych niepełnosprawności na specyfikę funkcjonowania i planowanie zajęć z dziećmi niewidomymi i niedowidzącymi ze złożoną niepełnosprawnością,
- potrafi dobierać i wykorzystywać dostępne materiały, środki dydaktyczne i metody pracy z uwzględnieniem potrzeb dzieci z niepełnosprawnością wzroku i innymi niepełnosprawnościami sprzężonymi.

Treści:

1. Charakterystyka specyfiki uczenia się i trudności w uczeniu dzieci z niepełnosprawnością wzroku.
2. Podstawowe zasady i metody pracy z dziećmi z niepełnosprawnością wzrokową.
3. Rola dostosowań w nauczaniu i rewalidacji dzieci z niepełnosprawnością wzroku.
4. Wpływ dodatkowych niepełnosprawności na specyfikę funkcjonowania i planowanie zajęć z dziećmi niewidomymi i niedowidzącymi ze złożoną niepełnosprawnością.
5. Przegląd metod stosowanych w rewalidacji i ich dostosowanie do dzieci z niepełnosprawnością wzroku.

Nazwa przedmiotu: Podstawy orientacji przestrzennej

Absolwent:

- posiada wiedzę dotyczącą pojęć z zakresu orientacji przestrzennej osób z niepełnosprawnością wzroku,
- posiada wiedzę na temat funkcjonalnych, psychologicznych i edukacyjnych barier utrudniających samodzielne poruszanie się osobom niewidomym i niedowidzącym,
- posiada wiedzę na temat roli i znaczenia tyflografiki w kształtowaniu adekwatnego do rzeczywistości obrazu przestrzeni przez osoby z niepełnosprawnością wzroku,
- posiada wiedzę dotyczącą technik samodzielnego, bezwzrokowego poruszania się,
- potrafi wyznaczyć najważniejsze kierunki pracy rehabilitacyjnej z osobami niewidomymi i niedowidzącymi w zakresie samodzielnego poruszania się i pracy kompensacyjnej w zakresie wykorzystania wszystkich zmysłów,
- potrafi przygotować graficzne pomoce edukacyjne: schematy, plany, mapy,
- potrafi wykorzystywać i obsługiwać wybrane systemy i urządzenia wspomagające samodzielne poruszanie się osób z niepełnosprawnością wzroku.

Treści:

1. Tyflografika: schematy, plany, mapy.
2. Dostosowanie przestrzeni dla potrzeb osób z niepełnosprawnością wzroku.
3. Funkcjonalne, psychologiczne i edukacyjne bariery utrudniające samodzielne poruszanie się.
4. Współczesne rozwiązania technologiczne wspomagające samodzielne poruszanie się.
5. Techniki samodzielnego, bezwzrokowego poruszania się: poruszanie się w przestrzeni zamkniętej i otwartej; techniki chodzenia z przewodnikiem; poruszanie się z białą laską; pies przewodnik.
6. Nauczanie orientacji przestrzennej osób z sprężoną.

Nazwa przedmiotu: System Braille'a

Absolwent:

- posiada wiedzę na temat historii systemu Braille'a,
- posiada wiedzę dotyczącą metod nauczania brajla,
- potrafi posługiwać się systemem punktowym,
- potrafi wykorzystywać i obsługiwać urządzenia służące do pisania w brajlu,
- potrafi czytać krótkie teksty w brajlu.

Treści:

1. Wprowadzenie do historii pisma punkowego.
2. Metodyka nauczania brajla.
3. Nauka pisania na tabliczce brajlowskiej.
4. Nauka pisania na maszynie brajlowskiej.
5. Czytanie tekstów w brajlu.
6. Teksty w brajlu: podręczniki i książki.
7. Kubarytmy i zadania matematyczne.
8. Urządzenia elektroniczne z linijką brajlowską.
9. Wykorzystanie brajla w życiu codziennym.

Nazwa przedmiotu: Tyflopedagogika

Absolwent:

- posiada wiedzę dotyczącą psychospołecznego funkcjonowania osób z niepełnosprawnością wzroku, możliwości edukacji i rehabilitacji,

- potrafi posługiwać się terminologią tyflopedagogiczną,
- posiada umiejętności rozpoznawania potrzeb i interpretowania zachowań osób z niepełnosprawnością wzroku,
- posiada umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej z osobami niewidomymi i niedowidzącymi (zwłaszcza z dziećmi),
- potrafi pracować w zespole, wyrażać swoje poglądy i krytycznie oceniać poruszane zagadnienia.

Treści:

1. Tyflopedagogika jako nauka teoretyczna i stosowana: historia rozwoju, współczesne paradygmaty badawcze i praktyczne, interdyscyplinarność.
2. Niepełnosprawność wzroku – pojęcie, klasyfikacja, etiologia.
3. Specyfika psychospołecznego funkcjonowania osób z niepełnosprawnością wzroku (zwłaszcza dzieci).
4. Rehabilitacja osób z niepełnosprawnością wzroku: medyczna, psychiczna, społeczna, zawodowa; specyfika tzw. rehabilitacji podstawowej; nowoczesne rozwiązania rehabilitacyjne.
5. Edukacja osób z niepełnosprawnością wzroku (zwłaszcza dzieci) – światowe i krajowe tendencje, krytyka rozwiązań organizacyjnych.
6. Wczesne wspomaganie rozwoju małego dziecka z niepełnosprawnością wzroku: obszary i metody oddziaływania.
7. Osoba z niepełnosprawnością wzroku w życiu społeczno-kulturalnym: możliwości i ograniczenia; wybitni niewidomi.

Nazwa przedmiotu: Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka z niepełnosprawnością wzroku

Absolwent:

- posiada wiedzę na temat specyfiki rozwoju małego dziecka z niepełnosprawnością wzroku,
- posiada wiedzę dotyczącą znaczenia zabawy jako podstawowej formy pracy z małym dzieckiem z niepełnosprawnością wzroku,
- posiada wiedzę dotyczącą roli środowiska rówieśniczego w rozwoju dziecka i trudności dzieci niewidomych i niedowidzących w funkcjonowaniu w grupie,
- potrafi dostosować formy i metody pracy do możliwości i potrzeb małego niewidomego dziecka,
- potrafi dobrać właściwe materiały i pomoce do zajęć z zakresu wczesnego wspomagania.

Treści:

1. Specyfika rozwoju małego niewidomego dziecka. Wpływ zaburzeń widzenia na funkcjonowanie i rozwój dziecka. Rozwój i funkcjonowanie dzieci z niepełnosprawnością złązoną.
2. Zasady i cele pracy z małym dzieckiem i jego rodziną. Rola diagnozy.
3. Zabawa jako podstawowa forma pracy z małym dzieckiem. Tworzenie środowiska sprzyjającego zabawie. Dobór zabawek i innych pomocy. Przygotowanie dziecka z niepełnosprawnością wzroku do nauki szkolnej. Analiza materiałów wideo z zajęć z małymi dziećmi.
4. Praca z rodziną – rodzice jako główni terapeuci dziecka w wieku żłobkowym. Postawy rodziców wobec dzieci niepełnosprawnych. Metody pracy z rodziną; wideofilmowanie i wideo analiza.

Nazwa przedmiotu: Wspomaganie rodziny dziecka z niepełnosprawnością wzroku

Absolwent:

- posiada wiedzę na temat specyfiki rozwoju małego dziecka z niepełnosprawnością wzroku,
- posiada wiedzę dotyczącą znaczenia zabawy jako podstawowej formy pracy z małym dzieckiem z niepełnosprawnością wzroku,
- posiada wiedzę dotyczącą roli środowiska rówieśniczego w rozwoju dziecka i trudności dzieci niewidomych i niedowidzących w funkcjonowaniu w grupie,
- potrafi dostosować formy i metody pracy do możliwości i potrzeb małego niewidomego dziecka,
- potrafi dobrać właściwe materiały i pomoce do zajęć z zakresu wczesnego wspomagania.

Treści:

1. Specyfika rozwoju małego niewidomego dziecka. Wpływ zaburzeń widzenia na funkcjonowanie i rozwój dziecka. Rozwój i funkcjonowanie dzieci z niepełnosprawnością złązoną.
2. Zasady i cele pracy z małym dzieckiem i jego rodziną. Rola diagnozy.
3. Zabawa jako podstawowa forma pracy z małym dzieckiem. Tworzenie środowiska sprzyjającego zabawie. Dobór zabawek i innych pomocy. Przygotowanie dziecka z niepełnosprawnością wzroku do nauki szkolnej. Analiza materiałów wideo z zajęć z małymi dziećmi.

4. Praca z rodziną – rodzice jako główni terapeuci dziecka w wieku żłobkowym. Postawy rodziców wobec dzieci niepełnosprawnych. Metody pracy z rodziną; wideofilmowanie i wideo analiza.
5. Przegląd metod pracy z małym dzieckiem: Program Oregoński, Program INSITE, Program MANGOLD, Program Lillii & Gogo, „Light Box”. Tworzenie programów pracy indywidualnej.

Nazwa przedmiotu: Wspomaganie rodziny dziecka z niepełnosprawnością wzroku

Absolwent:

- posiada wiedzę dotyczącą specyfiki psychospołecznego funkcjonowania rodzin z dzieckiem z niepełnosprawnością wzroku,
- posiada umiejętność rozpoznawania potrzeb i interpretowania zachowań rodziców (rodziny) dziecka z niepełnosprawnością wzroku,
- potrafi podejmować działania mające na celu integrację społeczną rodzin i ich dzieci z niepełnosprawnością wzroku.

Treści:

1. Rodzina, jej definicja, klasyfikacje i funkcje.
2. Rodzina z dzieckiem z niepełnosprawnością wzroku – przebieg psychospołecznego procesu przystosowania do niepełnosprawności dziecka i jego uwarunkowania; specyfika realizacji funkcji rodziny.
3. Rehabilitacja dziecka w rodzinie – rola rodziców we wczesnym wspomaganie rozwoju.
4. System wsparcia instytucjonalnego rodzin z dzieckiem z niepełnosprawnością wzroku.
5. Działalność samopomocowa rodziców dzieci z niepełnosprawnością wzroku.
6. Współpraca nauczyciela (pedagoga) z rodziną dziecka (ucznia) z niepełnosprawnością wzroku.

Nazwa przedmiotu: Praktyka zawodowa

Słuchacze będą odbywali praktyki w placówkach stanowiących strukturę Specjalnych Ośrodków Szkolno-Wychowawczych dla Dzieci Niewidomych i Niedowidzących (zespół wczesnego wspomaganie rozwoju, przedszkole, szkoła podstawowa, internat, szkoła ponadpodstawowa). Podstawą zaliczenia praktyk będą odpowiednio wykonane zadania zawarte w dziennikach praktyk. Słuchacze sami dokonują wyboru placówek i ponoszą koszty dojazdu i akomodacji.